

Maturitní otázky pro předmět Dějiny výtvarné kultury, školní rok– 2026/27

1)Pravěké umění.

Zařazení pravěkého umění na časové ose. Jaké snahy pravěkého člověka vedle k umění? Pravěké malířství a dvě školy. Znamé jeskyně s pravěkými malbami. Pravěké sochařství– Venuše a ženské idoly. Megalitická monumentální architektura, její dělení a významné památky. Pravěká keramika, hrnčířský kruh, dělení podle vzoru. Naleziště a památky pravěkého umění v našich zemích.

2)Starověký Egypt.

Datace starověké kultury Egypta. Kdo objevil tuto kulturu pro nás. Rozluštění hieroglyfů, chronologické dělení starověkého Egypta. Vztah umění Egyptanů k posmrtnému životu. vývoj egyptské architektury od mastaby přes pyramidy až po skalní hroby a chrámy. Popište části chrámového komplexu. Uveďte nejznámější. Vysvětlíte princip zobrazování v egyptském sochařství a malířství. Symbolika barev techniky malby. Enkaustika. Nejvýznamnější památky starověkého Egypta a výjimečnost slavných faraonů.

3) Mezopotámie, starověká Kréta a Mykény

Datace a územní vymezení. Přírodní podmínky. Popis hlavních civilizací na území Mezopotámie. Rozluštění klínového písma. Vysvětlíte, co je to zikkurat, stella, pečetní váleček a uveďte známé. Slavný hrob, standardu, sošky vládce, zákoník, paláce, zahrady, městské brány. Popište rekonstrukci Babylonu. Popište paláce Asyřanů.

Starověká Kréta a Mykény.

Datace a územní vymezení. Přírodní podmínky ostrova Kréta, mytologie a legenda. Rozdíl v přístupu k umění mezi Kréťany a Egyptany. Heinrich Schliemann a Arthur Evans. Chronologické rozdělení Kréty, hlavní centra (proč nebyla opevněná) a památky. Popište Knósský palác. Malířství a sochařství, keramika. Zánik krétské kultury. Rozdíl mezi krétskou a mykénskou kulturou. Hlavní centra mykénské kultury a jejich památky, „kyklópské zdivo“ a šachtové hroby. Popis megaronu.

4) Starověké Řecko.

Chronologie a územní vymezení, první a druhá řecká kolonizace. Význam řecké kultury pro evropskou civilizaci. Rysy řeckého umění - humanismus, otrokářství, demokratismus, antropomorfismus – mytologie, kalokaghatia. Polis. Architrávový systém a slohové řady - památky. Athénská Akropole. Světské stavby. Popište divadlo. Sochaři klasického období a jejich dílo. Helénistické sochařství, malířství, vázové malířství, nástěnné malířství.

5) Etruskové, starověký Řím

Příchod Etrusků na území Itálie. Centra, význam Etrusků pro římskou kulturu. V čem byli Etruskové vynikající a co vynalezli v architektuře, co stavěli - památky. Sochařství a malířství, památky. Užité umění.

Důležité mezníky období římské říše. Jak se říše vyvíjela. Architektura – kombinace slohů a klenby, materiály. Inženýrské stavby, veřejné budovy, sakrální stavby. Architektura císařství, oslavné stavby, památky. Sochařství. Malířství.

AVE ART Ostrava

vyšší odborná škola, střední umělecká škola
a základní umělecká škola, s.r.o.

6) Křesťanská Antika, Byzanc.

Jak se mění umění s příchodem Ježíše Krista. Biblické náměty ze Starého a Nového zákona. Umění v katakombách. Křesťanské stavby v Sýrii. Význam Ediktu milánského pro vývoj křesťanského umění. Dva typy sakrálních staveb, popište baziliku, uveďte druhy centrálních staveb. Památky v Římě a pamětní chrámy v Palestině, 4 římské baziliky maior (papežské). Sochařství.

Vznik byzantské kultury, císař Konstantin Veliký, Konstantinopolis. Centra byzantské kultury, jejich památky. Ikony - památky, další druhy malířství. Konec říše východořímské.

7) Románský sloh

Od čeho je odvozen název slohu. Kde probíhal, kdy probíhal, jaké dvě renesance mu předcházely. Jaký je to sloh, kdo ho šířil, schizma v církvi, křížové výpravy - přínos pro kulturu a křesťanství. Poutě do Santiaga de Compostela. Feudální řád. Znaky architektury, druhy kleneb. Základní typy staveb - sakrální a profánní. Hlavní architektonické památky. Sochařství, znaky, hutě, památky, zlatnictví. Malířství, znaky, druhy maleb, památky. Románské školy ve Francii, románské oblasti v Itálii. Románský sloh v českých zemích

Datace, Přemyslovci, řeholní řády. Architektura – typy staveb, popis rotundy.

Památky. Hrady v Praze. Sochařství - znaky, druhy plastik, památky. Malířství - inspirace, náměty, techniky, památky.

8) Gotika

Gotika francouzská. Datace gotiky. Důvody vzniku názvu gotiky. Kde vznikla a kam se rozšířila. Osobnost Opata Sugera, Bernarda z Clairvaux. Nové konstrukční principy, konstrukční znaky a technický vynález. Znaky architektury. Katedrála, odvození názvu, popis. Stavební druhy. Památky ve Francii. Sochařství, náměty, rozdíl mezi románským a gotickým sochařstvím.

Jak se gotika ne/rozdvíjela v Itálii. Památky v Itálii, architektura a sochařství. Jak se rozvíjí gotika v Anglii, jak se liší od francouzské, perpendikulární styl, památky.

Památky v Německu. Specifika přestavěných španělských katedrál, slavná trojice katedrál, památky. Malířství, Giotto di Bondone, škola, dílo.

9) Česká gotika

Periodizace. Kdo přinesl gotiku do českých zemí. Přemyslovská gotika, památky. Lucemburská gotika, Karel IV., jeho architekti a stavitelská činnost, důvody této činnosti, významné památky, katedrála sv. Víta, Václava a Vojtěcha. Jagellonská gotika, královští architekti, významné památky. Sochařství, Parlérova huť a sloh krásných madon, památky. Řemeslo, svatováclavská koruna. Malířství, jeho charakter, trojice českých mistrů a jejich dílo. Iluminace.

10) Renesance italská

Kdy a kde renesance vznikla. Co název znamená. Na co se umění zaměřuje. Jaký humanismus vzniká. Co se v té době rozvíjí z ekonomického, sociálního a kulturního hlediska. Vztah ke středověku. Do jakého centra se člověk dostává, lineární perspektiva. Čtyři velikáni výtvarného umění renesance, periodizace, centra. Znaky architektury, Fillippo Brunelleschi – soutěž o návrh kopule, další díla, soutěž o návrh kachle bronzových dveří. Další významní architekti a jejich díla. Sochařství – znaky, osobnosti a jejich díla. Michelangelo jako sochař, architekt a malíř. Malířství – druhy, techniky, náměty, znaky, vznik olejomalby, nový estetický ideál, zakladatel raného malířství a jeho význam + dílo. Další osobnosti raného malířství a jejich díla. Botticelli. Malířství vrcholné renesance, Leonardo da Vinci – osobnost a dílo. Raffael Santi. Benátské colore – hlavní představitelé a dílo, srovnání s florentským designem.

AVE ART Ostrava

vyšší odborná škola, střední umělecká škola
a základní umělecká škola, s.r.o.

Manýrismus – jak vznikl, východiska a znaky, figura serpentina, hlavní představitelé a dílo.

11) Zaalpská renesance,

česká renesance, manýrismus

Z jaké základny vyrůstá, datace. Německé malířství- ideový rozpor s renesančním humanismem, reformace, konec světa, osobnost Albrechta Durera a dílo, další představitelé + dílo. Francouzská renesance – východiska pro architekturu, znaky, zámky, dva francouzští králové a jejich význam pro umění, známí architekti, sochaři a malíři + dílo, škola Fontainebleau obecně. Vlámští malíři 15. a 16. století, východiska, vystoupení vlámských primitivů, znaky, rozdíl mezi nizozemským a italským malířstvím, osobnosti a jejich dílo.

Česká renesance

Proč se u nás renesance nerozvinula, rudolfinská doba. Odkud k nám renesance přichází, dělení období, centrum stavební činnosti. Nejkrásnější zaalpská stavba, letohrádek a paláce v Praze, renesanční zámky v našich zemích. Rudolfinské umění, sbírky, stručná charakteristika, umělci – v jakém stylu tvořili, osobnosti a dílo.

12) Baroko

Datace – ohraničení dvěma světovými válkami. Rozvoj hospodářství – vznik dvou koalic, protireformace, dva proudy baroka. Vznik dynamického baroku – kdy, kde, rozšíření; osobnost malířství, sochařství a architektury. Odvození názvu, znaky, periodizace. Architektura – znaky, barokní zámek, význam Říma, slavní architekti a jejich dílo. Sochařství – znaky, hlavní představitelé a dílo. Malířství – znaky, iluzionismus, Caravaggio – jeho význam a dílo. Architekti a dílo Anglie, Rakouska a Ruska. Baroko klasicistní – Ludvík IV., kdo přivezl baroko, architektura, znaky, architekti a dílo. Malířství – náměty, malíři. Španělské malířství – charakteristika, osobnosti a dílo. Vlámská a holandská malba – charakteristika, osobnosti a dílo.

13) Český barok, rokoko

Datace, politická a hospodářská situace, raný barok – Italové, první stavby. Příchod římského baroku do Prahy, architekti a dílo. Architektura vrcholného baroku, osobnosti a dílo, barokní gotika. Giovanni Pietro Tencalla. Sochařství – na co navázalo, materiály, osobnosti a dílo. Malířství – na co navázalo, mistři a jejich dílo, problém pobělohorské doby. Grafická osobnost.

Rokoko

Vznik – kdy a kde, odvození názvu, znaky, témata. Architektura, interiéry, nábytek, barvy. Malířství – francouzské, italské, mistři a jejich dílo. České rokoko.

14) Klasicismus, romantismus,

Klasicismus

Vznik – kdy a kde, panovník, dvě zásadní skutečnosti, inspirace, znaky. Měšťané u moci. Architekti a dílo ve Francii, Německu, Rusku a USA. Malířství – empír, Napoleon Bonaparte, dva mistři a jejich dílo. Český klasicismus – Josefínské reformy, germanizace, národní obrození, architektura – jaké stavby a domy se staví, památky, zámek; malířství - náměty, mistři.

Romantismus

Datace, reakce na klasicismus, revoluční hnutí, identita národů, rozpory, Jean Jacques Rousseau, historismus v architektuře, památky Francie, Anglie.

Francouzské malířství – dva mistři + dílo, barbizonská škola. Anglické krajinářství, mistři + dílo. Německý malíř. Český romantismus, zámky, dostavba chrámu sv. Víta, zakladatelská osobnost českého národního sochařství, evropská úroveň malířství – osobnosti.

AVE ART Ostrava

vyšší odborná škola, střední umělecká škola
a základní umělecká škola, s.r.o.

15) Realismus, český realismus, Národní divadlo

Datace, centrum, čím se liší od realismu dřívějších, společensko-historické souvislosti, znaky, témata, francouzské malířství, ruské malířství.

Český realismus

Datace, společenské zázemí, čeští architekti a známá díla. České realistické sochařství – představitelé a dílo. České malířství, osobnosti a dílo. Stavba a výzdoba Národního divadla, otevření, záštita osobností, hlavní architekti, sochaři, malíři, dílo.

16) Impresionismus, postimpresionismus, secese

Impresionismus

Datace, kde vznikl, co impresionisté malují, témata, znaky, jak přišli k názvu, osobnosti a jejich dílo.

Postimpresionismus

Datace, co je umělcům společné, popis rozporné doby konce století, umění zaměřené k objektivní realitě, pointilismus, velká syntéza, osobnosti a jejich dílo.

Secese

Datace, význam slova secese, kde vznikala, společensko-historický základ, jaký to byl sloh, pro koho, negativní rysy, světové názvy, znaky, osobnosti architektury a jejich dílo, odlišný skotský proud. Auguste Rodin, osobnost a jeho dílo. Malířství, tři slavné osobnosti, význam a dílo, Mucha a jeho začátky v Paříži se Sarah Bernhardtovou.

Česká secese

Odkud k nám přišla. Osobnosti architektury, významná díla. Osobnosti sochařství a významná díla. Malířství - znaky, osobnosti a dílo.

17) Umění počátku 20. století

Expresionismus, fauvismus, kubismus,
abstraktní malířství, futurismus, konstruktivismus

Stručný popis nového století, protiklady, fotografie, intelektualizace, tři hlavní proudy
Expresionismus

Vznik – kdy a kde, co je to expressio, znaky, tři zakladatelé, hlavní skupiny, skupina Osma. Hlavní protagonisté a jejich dílo.

Fauvismus

Datace, znaky, hlavní protagonisté.

Kubismus

Datace, centrum, znaky, několik období, hlavní představitelé, dílo, z čeho kubisté vyšli. Český kubismus, čím se liší od francouzského, které umělecké obory zasáhl, skupina Skupina, hlavní architekti a dílo, sochaři a dílo, malíři a dílo.

Abstraktní malířství

Objasnění pojmu nefigurativní, suprematismus, De Stijl, Vassily Kandinsky, František Kupka

Futurismus

Kde a kdy vzniká, manifest, znaky, hlavní představitelé a dílo.

Konstruktivismus

Datace, dva hlavní rysy, hlavní představitelé a dílo.

18) Umění mezi dvěma světovými válkami

Bauhaus, funkcionalismus, dadaismus, surrealismus,
Bauhaus

Vznik – kdy a kde, co to je, milníky, hlavní principy instituce, první ředitel a další osobnosti, které působily v instituci.

Dadaismus

AVE ART Ostrava

vyšší odborná škola, střední umělecká škola
a základní umělecká škola, s.r.o.

Datace, vznik jako reakce, centra, znaky, jejich hlavní představitelé a důležité dílo, ready-made, fotografie, nové výtvarné techniky.

Surrealismus

Z čeho vychází, datace, 1. manifest surrealismu, zakládající členská základna, umělci přistoupivší, znaky, rozdíl mezi dadaismem a surrealismem, centra, dělení surrealismu, osobnosti a hlavní díla, nové výtvarné techniky, fotografie, film, Dagilevův balet, sochařství.

Funkcionalismus

Na co navazuje, datace, hlavní idea, jaký to byl sloh, kam se rozšířil, znaky, materiály, 5 základních znaků podle Le Corbusiera, hlavní architekti a jejich známá díla.

19) Umění 2. poloviny 20. století

Informel, pop-art, op art, kinetické umění, hyperrealismus

Informel

Doba vzniku a trvání, idea, na co navazuje, směry, výrazné osobnosti a jejich dílo, český informel – čím se liší od světového, proti čemu u nás vystupuje, na co reaguje, naši výtvarníci, trojice slavných autorů a jejich dílo.

Pop-art

Doba vzniku, centra, z čeho umělci vycházejí, na co reagují, myšlenkový základ, z čeho těží, jak těží, u koho získal oblibu, vysvětlí výraz pop art, výtvarné techniky, osobnosti a jejich významné dílo. Nový realismus ve Francii – hlavní zakladatelské osobnosti a jejich dílo, nové techniky, IKB barva

Hyperrealismus

Datace, centrum vzniku, čeho chce dosáhnout, myšlenka, technika, osobnosti, dílo.

Op art

Datace, jakých poznatků ve svých dílech využívají umělci, jak dosahují díla pohybu, dva hlavní představitelé a jejich dílo.

Kinetické umění

Kdo byl průkopníkem, kdo a kdy vydal manifest kinetismu, kdo z jiných směrů kinetismus využíval, dva hlavní představitelé, obecná charakteristika kinetických objektů, hlavní myšlenka, čeští výtvarníci.

20) Současné umění

Konceptuální umění, postmoderní umění, land art, body art, happening a performance, instalace a mediální umění, minimalismus a dekonstruktivismus, neoexpresionismus, graffiti, street art, současná umělecká scéna u nás, v Ostravě.

Konceptuální umění

Doba vzniku, idea, zrušení určitého předělu, co odmítá, co se děje ve výstavních sálích, co se děje v přírodě, jak zapojí diváka. Významní představitelé a jejich dílo.

Postmoderní umění

Doba vzniku, kde vzniká, co hledá člověk, komu patří pravda, co odmítá, s čím umělci pracují. Významní představitelé a jejich dílo.

Dekonstruktivismus

Doba vzniku, kde vzniká, z čeho vychází, idea, znaky, hlavní představitelé a jejich dílo.

V Ostravě dne 17. 9. 2026